

SORU : E^3 de $x^2+y^2=4$ denklemini ile verilen silindirik yüzeyi M ile gösterilsin.

a) M nin Gauss dönüşümünü bulunuz.

b) M nin şekil op karşılık gelen matrisi bulunuz.

$$M = \{(x, y, z) \in E^3 \mid x^2 + y^2 = 4\}$$

a) $f(x, y, z) = x^2 + y^2 - 4$ kapalı denklemini için birim normal vektör alanı

$$\nabla f = (2x, 2y, 0) \quad \|\nabla f\| = \sqrt{4x^2 + 4y^2} = 4 \text{ ol. üzere}$$

$$N = \frac{\nabla f}{\|\nabla f\|} = \frac{1}{4} (2x, 2y, 0) = \frac{1}{2} (x, y, 0) \text{ dir.}$$

O halde $P = (p_1, p_2, p_3) \in M$ için $\eta: M \rightarrow S^2 \subset E^3$

$$P \rightarrow \eta(P) = N(P) = \frac{1}{2} (p_1, p_2, 0)$$

$\eta(P) \in S^2$ old. den $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ olması gerektirir. $\left(\frac{p_1}{2}, \frac{p_2}{2}, 0\right) \in S^2$ noktaları

küre üzerindeki $x^2 + y^2 = 4$ denklemini sağlayan $z=0$ düzlemindeki ekvator dairesidir.

b) $N = \frac{1}{2} (x, y, 0)$; $(x, y, z) = P$ de birim normal vektör alanı old. den $T_x(P)$ nin

bir bazı $\gamma = \{X = (-y, x, 0), Y = (0, 0, 1)\}$ dir.

$$S(x) = D_x N = (\langle x, \nabla N_1 \rangle, \langle x, \nabla N_2 \rangle, \langle x, \nabla N_3 \rangle)$$

$$= (\langle (-y, x, 0), \left(\frac{1}{2}, 0, 0\right) \rangle, \langle (-y, x, 0), \left(0, \frac{1}{2}, 0\right) \rangle, \langle (-y, x, 0), (0, 0, 1) \rangle)$$

$$= \left(-\frac{y}{2}, \frac{x}{2}, 0\right) = \frac{1}{2} X + 0 \cdot Y$$

$$\begin{aligned}
 S(\gamma) &= D_\gamma^N = (\langle \gamma, \nabla N_1 \rangle, \langle \gamma, \nabla N_2 \rangle, \langle \gamma, \nabla N_3 \rangle) \\
 &= (\langle (0,0,1) | \frac{1}{2}(0,0) \rangle, \langle (0,0,1) | (0,\frac{1}{2},0) \rangle, \langle (0,0,1) | (0,0,1) \rangle) \\
 &= (0,0,0) = 0.X + 0.Y
 \end{aligned}$$

olup

$$S = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$$

elde edilir.

VEYA

$$\phi(u,v) = (2\cos u, 2\sin u, v)$$

$$\phi_u = (-2\sin u, 2\cos u, 0)$$

$$\phi_v = (0, 0, 1)$$

$$\phi_{uu} = (-2\cos u, -2\sin u, 0)$$

$$\phi_{uv} = (0, 0, 0)$$

$$\phi_{vv} = (0, 0, 0)$$

$$E = 4$$

$$F = 0$$

$$G = 1$$

$$e = -\langle N, \phi_{uu} \rangle = 2$$

$$f = 0$$

$$g = 0$$

$$N = \frac{\phi_u \times \phi_v}{\|\phi_u \times \phi_v\|} \quad \phi_u \times \phi_v = (2\cos u, 2\sin u, 0)$$

$$\|\phi_u \times \phi_v\| = \sqrt{4} = 2$$

$$N = (\cos u, \sin u, 0)$$

$$S = \frac{1}{EG-F^2} \begin{pmatrix} G & -F \\ -F & E \end{pmatrix} \begin{pmatrix} e & f \\ f & g \end{pmatrix}$$

$$S = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 4 & 0 \\ 0 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

bulunur.

SORU: $M = \{(x, y, z) \in E^3 \mid x^2 + y^2 = 1\}$ silindiri üzerindeki $\alpha(t) = (\cos t, \sin t, 1)$ eğrisi veriliyor. α eğrisi, M üzerinde eğrilik çizgisi (asli eğri) midir? Araştırınız.

Hatırlatma: T vektör alanı S lineer dönüşümünün karakteristik vektörlerine karşılık geliyorsa $(S(T) = \kappa T)$ α eğrisine bir eğrilik çizgisi (asli-oval eğri) denir.

* α eğrisinin eğrilik çizgisi old. nu göstermek için $S(\alpha') \times \alpha' = 0$ old. gösterilmelidir.
Bunun için yüzeyin b.n.v.o hesaplanmalıdır:

$$f(x, y, z) = x^2 + y^2 - 1$$

$$\nabla f = (2x, 2y, 0), \|\nabla f\| = \sqrt{4x^2 + 4y^2} = 2 \quad \text{old.} \quad N = \frac{\nabla f}{\|\nabla f\|} = (x, y, 0)$$

$$\alpha(t) = (\cos t, \sin t, 1)$$

$$\alpha'(t) = (-\sin t, \cos t, 0)$$

$$\begin{aligned} S(\alpha') &= D_{\alpha'} N = \frac{d}{dt} (N \circ \alpha) \Big|_{\alpha} = \frac{d}{dt} (\cos t, \sin t, 0) \\ &= (-\sin t, \cos t, 0) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} S(\alpha') \times \alpha' &= (-\sin t, \cos t, 0) \times (-\sin t, \cos t, 0) \\ &= 0 \end{aligned}$$

old. α , eğrilik çizgisidir.

SORU : $\phi: E^2 \rightarrow E^3$

$$(u,v) \rightarrow \phi(u,v) = (u \cos v, u \sin v, u^2)$$

Yüzey için v -parametre eğrisi bir eğrilik eğrisi (osli eğri) midir? Gösteriniz.

$$\alpha(v) = (u_0 \cos v, u_0 \sin v, u_0^2)$$

$$\alpha'(v) = (-u_0 \sin v, u_0 \cos v, 0)$$

α eğrisinin yüzey üzerinde eğrilik eğrisi olması için $\Leftrightarrow S(\alpha') \times \alpha' = 0$ dir.

$$S(\alpha') = D_{\alpha'} N = \frac{d}{dv} (N \circ \alpha) \Big|_{\alpha(v)}$$

$$\phi_u = (\cos v, \sin v, 2u) \quad \phi_v = (-u \sin v, u \cos v, 0)$$

$$\phi_u \times \phi_v = (2u^2 \cos v, -2u^2 \sin v, u)$$

$$\|\phi_u \times \phi_v\| = u \sqrt{4u^2 + 1}$$

$$N = \frac{\phi_u \times \phi_v}{\|\phi_u \times \phi_v\|} = \frac{1}{u \sqrt{4u^2 + 1}} (2u^2 \cos v, -2u^2 \sin v, u) = \frac{1}{\sqrt{1+4u^2}} (2u \cos v, -2u \sin v, 1)$$

$$(N \circ \alpha) \Big|_{\alpha(v)} = \frac{1}{\sqrt{1+4u_0^2}} (2u_0 \cos v, -2u_0 \sin v, 1)$$

$$\frac{d}{dv} (N \circ \alpha) = \frac{1}{\sqrt{1+4u_0^2}} (-2u_0 \sin v, -2u_0 \cos v, 0)$$

yani

$$S(\alpha') = \frac{1}{\sqrt{1+4u_0^2}} (-2u_0 \sin v, -2u_0 \cos v, 0) \text{ bulunur.}$$

$$S(\alpha') \times \alpha' = \frac{1}{\sqrt{1+4u_0^2}} (0, 0, -2u_0^2 \sin v \cos v) \neq (0, 0, 0) \text{ old. den eğrilik eğrisi}$$

değildir.

SORU: $z = x^3 - 3xy^2$ yüzeyinin Gauss eğrilik fonksiyonunu bulunuz.

Çözüm:

Hatırlatma: M yüzeyinin her noktada sıfırdan farklı bir normal vektör alanı Z olsun

$X \times Y = Z$ olacak şekilde iki teğet vektör alanı X ve Y ise

$$K = \frac{\langle Z, D_x Z \times D_x Y \rangle}{\|Z\|^4}, \quad H = \frac{\langle Z, D_x Z \times Y + X \times D_y Z \rangle}{2\|Z\|^3}$$

bağıntıları geçerlidir.

$g(x, y, z) = x^3 - 3xy^2 - z$ alınırsa $\nabla g = (3x^2 - 3y^2, -6xy, -1)$ yüzey boyunca normal vektör alanıdır.

$X = (1, 0, 3x^2 - 3y^2)$, $Y = (0, -1, 6xy)$ vektör alanları $x \neq 0$ için lineer bağımsız

iki teğet vektör alanıdır.

Hatırlatmadan $X \times Y = Z$ ol. üzere, Gauss eğrilik fonksiyonunu hesaplayacağımızdan

Z hesaplanır.

$$X \times Y = \begin{vmatrix} i & j & k \\ 1 & 0 & 3x^2 - 3y^2 \\ 0 & -1 & 6xy \end{vmatrix} = (3x^2 - 3y^2, -6xy, -1) = Z$$

$$\bullet D_x Z = (X[Z_1], X[Z_2], X[Z_3]) = (\langle X, \nabla_{Z_1} \rangle, \langle X, \nabla_{Z_2} \rangle, \langle X, \nabla_{Z_3} \rangle)$$

$$\nabla_{Z_1} = (6x, -6y, 0) = (6x, -6y, 0)$$

$$\nabla_{Z_2} = (-6y, -6x, 0)$$

$$\nabla_{Z_3} = (0, 0, 0)$$

$$\bullet D_Y^Z = (\langle Y, \nabla_{Z_1} \rangle, \langle Y, \nabla_{Z_2} \rangle, \langle Y, \nabla_{Z_3} \rangle)$$

$$= (\langle (0, -1, 6xy), (6x, -6y, 0) \rangle, \langle (0, -1, 6xy), (-6y, -6x, 0) \rangle, \langle (0, -1, 6xy), (0, 0, 0) \rangle)$$

$$= (6y, 6x, 0)$$

$$\Rightarrow \langle Z, D_X^Z \times D_Y^Z \rangle = \det(Z, D_X^Z, D_Y^Z) = \begin{vmatrix} 3x^2 - 3y^2 & -6xy & -1 \\ 6x & -6y & 0 \\ 6y & 6x & 0 \end{vmatrix} = -36(x^2 + y^2)$$

$$\|Z\|^2 = \langle Z, Z \rangle = 9(x^2 + y^2)^2 + 36x^2y^2 + 1 = 9(x^2 + y^2)^2 + 1$$

$$\|Z\|^4 = (9(x^2 + y^2)^2 + 1)^2$$

$$\Rightarrow K = -\frac{36(x^2 + y^2)}{(9(x^2 + y^2)^2 + 1)^2}$$

SORU : $\phi(u,v) = (u \cos v, u \sin v, 2v)$ yüzeyinin minimal yüzey olup olmadığını araştırınız.

Hatırlatma : • E^3 uzayında H ortalama eğilipri sıfır olan regüler yüzeylere minimal yüzeyler denir.

• $\phi: U \subset E^2 \rightarrow E^3$ regüler yansı için $K = \frac{eg-f^2}{EG-F^2}$ ve $H = \frac{eG-2fF+gE}{2(EG-F^2)}$

bağıntıları geçerlidir. Burada E, F, G 1. temel form katsayıları
 e, f, g 2. temel form katsayılarıdır.

$$\phi_u = (\cos v, \sin v, 0), \quad \phi_v = (-u \sin v, u \cos v, 2)$$

$$E = \langle \phi_u, \phi_u \rangle = 1, \quad F = \langle \phi_u, \phi_v \rangle = 0, \quad G = \langle \phi_v, \phi_v \rangle = u^2 + 4$$

$$N = \frac{\phi_u \times \phi_v}{\|\phi_u \times \phi_v\|} = \frac{(2 \sin v, -2 \cos v, u)}{\sqrt{4+u^2}} \quad \text{b.n.v.a}$$

$$e = \langle S(\phi_u), \phi_u \rangle = \langle N_u, \phi_u \rangle = -\langle \phi_{uu}, N \rangle \quad \text{old.} \quad \phi_{uu} = (0, 0, 0) \quad \text{ile} \quad e = 0$$

$$f = \langle S(\phi_u), \phi_v \rangle = \langle N_u, \phi_{uv} \rangle = \left\langle \left(-\frac{2u \sin v}{(u^2+4)^{3/2}}, \frac{2u \cos v}{(u^2+4)^{3/2}}, \frac{4}{(u^2+4)^{3/2}} \right), (-u \sin v, u \cos v, 2) \right\rangle$$

$$= \frac{2}{\sqrt{u^2+4}}$$

$$g = \langle S(\phi_v), \phi_v \rangle = \langle N_v, \phi_v \rangle = -\langle \phi_{vv}, N \rangle \quad \text{old.} \quad \phi_{vv} = (-u \cos v, -u \sin v, 0) \quad \text{ile}$$

$$g = -\langle (-u \cos v, -u \sin v, 0), \frac{(2 \sin v, -2 \cos v, u)}{\sqrt{4+u^2}} \rangle$$

$$g = 0$$

$$\Rightarrow H = \frac{eG - 2fF + gE}{2(EG - F^2)}$$

$$= \frac{0 \cdot (u^2 + 4) - 2 \cdot \frac{2}{\sqrt{u^2 + 4}} \cdot 0 + 0 \cdot 1}{2(u^2 + 4 - 0)} = 0$$

old. yüzey minimal yüzeydir.

Soru: Düzlemin şekil operatörü sıfırdır Gösteriniz.

$$D = \{ax + by + cz + d = 0, a, b, c, d \in \mathbb{R}\}$$

$$S: \mathcal{X}(M) \rightarrow \mathcal{X}(M)$$

$$x \rightarrow S(x) = D_x^N = (x[N_1], x[N_2], x[N_3])$$

$$f: E^3 \rightarrow \mathbb{R}$$

$$(x, y, z) \rightarrow f(x, y, z) = ax + by + cz + d$$

$$\nabla f = \left(\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y}, \frac{\partial f}{\partial z} \right)$$

$$\nabla f = (a, b, c)$$

$$\|\nabla f\| = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$$

$$N = \frac{1}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} (a, b, c)$$

$$S(x) = (x[N_1], x[N_2], x[N_3])$$

$$= \left(x \left[\frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \right], x \left[\frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \right], x \left[\frac{c}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \right] \right)$$

$$= (0, 0, 0) = \vec{0}$$